

תמצית הפרשה

פרשת שמייני

המשכן הוקם בא' בניסן כשנה לאחר יציאת מצרים. ולאחר שנתבאר בפרשת צו מה היה בשבעת ימי המילואים שהתחילו בכ"ג אדר, מבארת התורה מה היה בא' ניסן אז החלה מלאכת המשכן.

ואמרו חז"ל (סדר עולם פרק ז') שיום זה נטל עשר עטרות, והם: ראשון למעשה בראשית, ראשון לנשיאים, ראשון לשכון שכינה בישראל, ראשון לאיסור במה, ראשון לכהונה, ראשון לברכה, ראשון לעבודה, ראשון לחדשים, ראשון לשחיטת צפון, ראשון לאכילת קדשים, וראשון לירידת האש.

עוד איתא בחז"ל ששמונה פרשיות נאמרו ביום הקמת המשכן בא' ניסן, והם: פרשיות כהנים (-הלכות כהנים שבפרשת אמור), לויים (-קח את הלויים" דבהעלותך, והוצרכו בו ביום שנזקקו לשיר), טמאים (לרש"י הכונה לפרשת פסח שני, ולתוס' הכונה לפרשת טומאת שרץ ונבילה וכל הצריך לטומאת מקדש וקדשיו), שילוח טמאים (שנקבעו להם באותו היום ג' מחנות), אחרי מות (שאף שזה מדבר על יוה"כ נאמרה באותו יום מפני מיתת בני אהרן בשביל ביאה שלא לצורך), שתויי יין (שנאסרו מאותו יום), נרות (-בהעלותך, לפי שבו ביום התחילו להדליק), ופרה אדומה (שנשרפה למחרת, דבעינן "והזה אל נוכח פני אהל מועד").

בסוף הפרשה מבוארים אלו בעלי חיים מותרים או אסורים באכילה, ודיני טומאת שרץ ונבילה.

השראת השכינה במשכן - ביום השמיני למילואים הוקם המשכן ונראה בו כבוד ד', וכך היה סדר עבודת הכהנים ביום זה - אהרן הקריב עגל לחטאת ואיל לעולה, בני ישראל הקריבו חטאת עולה ושלמים, אהרן בירך את העם ואח"כ בירכו משה ואהרן את העם וכבוד ד' נראה אל העם, אש יצאה מלפני ד' וירדה למזבח.

מיתת נדב ואביהוא - נדב ואביהוא הקריבו אש זרה ויצאה אש מלפני ד' ואכלה אותם ומתו, קברו אותם מחוץ למחנה, אהרן ובניו נצטוו שלא לפרוע שערם ולא לפרום בגדיהם כשאר אבליים ולא לצאת מאוהל מועד, הקב"ה אומר לאהרן שאסור לשתויי יין להכנס למקדש והנכנס ענוש מיתה, וכן אסור לשתויי יין להורות, משה אומר לאהרן ובניו שיאכלו את המנחה והשלמים למרות אנינותם, אהרן ובניו לא אכלו את שעייר החטאת, משה כעס ואהרן הסביר לו שעשו כך מחמת אנינותם ומשה הסכים עם הדברים.

מאכלות אסורות

סימני הטהרה בבהמה הוא מפריסה פרסה ושוסעת שסע ומעלת גרה, בעלי סימן אחד - הגמל השפן הארנבת והחזיר אסורים באכילה.

סימני הטהרה בדגים הם סנפיר וקשקשת.

בעופות מותר לאכול את כל העופות מלבד את המינים שהוזכרו בפסוק לאיסור.

שרץ העוף אסור באכילה מלבד ארבה סלעם חרגול וחגב.

כל השרצים אסורים באכילה.

האוכל מאכלות אסורות משקץ את נפשו והנזהר מאכילתם מתקדש.

טומאת בעלי חיים

נבלת בהמה טמאה מטמאה במגע ובמשא וכן מטמאה את האוכלה, וטמא טומאת ערב וטעון כיבוס בגדים.

שרצים אינם מטמאים מלבד ח' ואלו הם - חולד עכבר צב אנקה כח לטאה חומט ותנשמת, כלי שנפל עליו משרצים אלו טעון טבילה וטמא טומאת ערב. כלי חרס מטמא אוכל שבתוכו אם הוכשר ע"י מים לקבל טומאה וכן משקה שבתוכו, אין טבילה מטהרתו וטעון שבירה, תנור וכיריים שנטמאו טעונים נתיצה.